

logie managementu sociálněvědních dat (především vzhledem k možnostem sdílení datových zdrojů a ochrany osobních údajů), tvorba a spravování datového souboru v průběhu výzkumného projektu i práce s daty od založení datového souboru, kódování či vážení dat až po jejich uchování a archivaci. Představeny jsou také datové archivy, jejich činnost a možnosti včetně technologií a standardů pro přístup k datům. Velký prostor je věnován poměrně komplikované otázce harmonizace dat pro účely mezinárodních srovnávání a srovnatelnosti dat při komparativních výkumech. Vedle obecněji laděné kapitoly demonstrující principy a techniky standardizace dat na řadě konkrétních příkladů standardizace socio-ekonomických a demografických proměnných používaných ve většině výzkumných šetření jsou v samostatných kapitolách podrobněji rozebrány otázky standardizace klasifikací dosaženého vzdělání a měření sociálního statusu a sociálních tříd, což jsou oblasti, se kterými se musí vypořádat většina mezinárodních srovnávacích výzkumů.

Druhá část knihy je věnována přehledovým informacím o dostupných datech pro sociálněvědní výzkum v České republice. Celkem deset kapitol poskytuje nejen dobrý přehled o datových zdrojích z empirických výzkumů, představuje také možnosti zkoumání, které dostupné datové zdroje v dané oblasti nabízejí. Dvě kapitoly jsou věnovány souhrnným přehledovým informacím o datech, která v průběhu času vznikala v oblasti sociálněvědního výzkumu, jejich typech i producentech. Představují dostupné data-báze z národních i stěžejních mezinárodních výzkumů, kterých se Česká republika účastnila, informují potenciální uživatele o dostupnosti těchto dat a nechybí zde ani historický exkurs do období před rokem 1989 a zhodnocení možnosti přístupu k sociologickým šetřením staršího data.

Další kapitoly pak pokrývají relativně širokou sféru oblastí sociálního výzkumu: výzkumy volebního chování a politologické výzkumy, výzkumy trhu práce a souvisejí-

cích témat zaměstnanosti a příjmů, výzkumy rodiny, vzdělávání, migraci, religiozity i výzkumy v oblasti kriminality.

Hned dvě kapitoly jsou věnovány výzkumům a datovým zdrojům z oblasti sociologie politiky a politických věd. Čtenář v nich nalezne mimo jiné podrobný přehled polistopadových volebních výzkumů, a to nejen těch realizovaných u příležitosti voleb do Poslanecké sněmovny a Senátu, ale také výzkumů volebního chování v rámci komunálních voleb. Představena jsou také mezinárodní komparativní politologická šetření, jako např. Eurobarometr, Evropská volební studie či Evropský a Světový výzkum hodnot.

Kapitola zabývající se datovými zdroji a statistikami z oblasti trhu práce zaměřenými na příjmy, zaměstnanost a sociální situaci představuje především šetření realizovaná Českým statistickým úřadem, jako je Výběrové šetření pracovních sil, Statistika rodinných účtů nebo šetření Životní podmínky.

Autorka kapitoly zabývající se výzkumy rodiny a rodinného chování byla z důvodu rozsáhlého datového materiálu v této oblasti nucena přistoupit k jisté redukci zpracovávaného tématu a kapitola tak představuje především výzkumy realizované v posledních 10 letech, jejichž data jsou zájemcům dostupná pro účely sekundárních analýz. Rozlišeny jsou však výzkumy zaměřené primárně na rodinu a rodinné chování od šetření zaměřených na jiná témata, ze kterých lze část dat využít pro studium rodiny a rodinného chování.

Kapitola věnovaná oblasti vzdělávání je soustředěna na mezinárodní výzkumy, které proběhly či probíhají v České republice. Kromě popisu jednotlivých šetření vč. jejich věcného obsahu jsou zde informace o struktuře datových souborů, jejich dostupnosti a především také o metodologii, která byla pro realizaci výzkumů využita (např. využití techniky dotazování, výběrové postupy). Kapitola je navíc rozšířena o informace o složitějších statistických postupech, které se využívají pro zpracování dat z takovýchto mezinárodních šetření.

Do další z kapitol popisující datové zdroje o imigraci do ČR zahrnují její autoři existující statistiky i realizované kvantitativní výzkumy imigrantů a cizinců a zaměřili se především na otázku kvality českých dat o imigraci a možnosti jejich srovnatelnosti s mezinárodními datovými zdroji.

Pro představení empirických výzkumů náboženství byla pozornost soustředěna především na šetření realizovaná v rámci mezinárodních výzkumných projektů, neboť doposud byl realizován pouze jeden národní výzkum zaměřený na podoby religiozity v ČR pokrývající celou republiku.

Poslední tematickou oblastí jsou datové zdroje z oblasti kriminologie, které zahrnují nejen oficiální statistiky o kriminalitě v ČR, ale také výzkumy obětí i pachatelů trestných činů.

V řadě kapitol kniha profituje z dlouhodobé zkušenosti některých členů autorského kolektivu se shromažďováním dat z dostupných sociálních výzkumů realizovaných v České republice a jejich zpřístupňováním v rámci Českého sociálněvědního datového archivu. Další kapitoly věnované dílčím oblastem bádání sociálních věd pak svojí vysokou úrovní zpracování nezaprou, že se jejich autoři a autorky daným oblastem a tématům dlouhodobě věnují a sami se aktivně podíleli/podílejí na řadě národních i mezinárodních empirických výzkumů, o nichž kniha mimo jiné také pojednává.

Knihy je zaměřena primárně na akademický sociální výzkum a reflektuje tak především potřeby sociálních vědců a studentů sociálněvědních oborů. Využitelnost knihy je však výrazně širší, neboť především detailně zpracované části věnované koncepcím výzkumu (vč. otázek spojených s ochranou osobních údajů) a správě datových souborů (s důrazem kladeným na obecné standardy tvorby a nakládání s těmito soubory) jsou základem, se kterým by se měl seznámit každý, kdo se s empirickými daty setkává, a to jak v roli jejich tvůrce a analytika, tak v roli uživatele výsledků výzkumů.

Anna Štátná

Novinky v knižním fondu

Péče o nejmenší. Boření mýtů. / Hašková, Hana [EDI] - Saxonberg, Steven [EDI] - Mudrák, Jiří

Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. - 199 s. - ISBN 978-80-7419-114-5.

Důchodová reforma: břímě mladých? / Vostatek, Jaroslav

Praha: CESTA - Centrum pro sociálně-tržní ekonomiku a otevřenou demokracii, 2012. - 39 s. - ISBN 978-80-905134-8-8.

Flexicurita pre 21. storočie - šance a riziká. Kríza pracovného práva. / Švec, Marek Bratislava: VEDA, 2012. - 248 s. - ISBN 978-80-224-1237-7.

Informační systém o průměrném výdělku. Rok 2012. Platová sféra.

Praha: MPSV, 2013. - 68 s.

Vymezení závislé a nelegální práce. / Štefko, Martin

Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2013. - 279 s. - ISBN 978-80-87146-72-9.

Informační systém o průměrném výdělku. Rok 2012. Mzdová sféra.

Praha: MPSV, 2013. - 77 s.

Zákoník práce. Komentář.

Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. - xxvii, 772 s. - ISBN 978-80-7478-033-2.

Uplatnění absolventů škol na trhu práce - 2012.

Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2013. - 87 s. - ISBN 978-80-87652-99-2.

Familienreport 2012. Leistungen, Wirkungen, Trends.

Berlin: Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend, 2012. - 134 s.

The costs of children. Parenting and democracy in contemporary Europe. / Mayes, David G. [EDI] - Thomson, Mark [EDI]

Cheltenham: Edward Elgar, 2012. - xvii, 287 s. - ISBN 978-1-78100-236-0.

European social security law. / Pennings, Frans

Alphen aen den Rijn: Kluwer Law International, 2013. - 321 s. - ISBN 978-90-411-4791-2.

Politika zaměstnanosti a další opatření na trhu práce v dlouhodobé perspektivě a v průběhu krize. / Sirovátko, Tomáš - Šimíková, Ivana

Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i., 2013. - 95 s. - ISBN 978-80-7416-114-8.

Gendered lives. Gender inequalities in production and reproduction. / Scott, Jacqueline [EDI] - Dex, Shirley [EDI] - Plagnol, Anke C. [EDI] Cheltenham: Edward Elgar, 2012. - xiii, 231 s. - ISBN 978-1-78100-408-1.

Vydání a spotřeba domácností statistiky rodinných účtů za rok 2012. Domácnosti podle postavení osoby v čele, podle velikosti obce, příjmová pásma, oblasti.

Praha: Český statistický úřad, 2013. - 129 s. - ISBN 978-80-250-2359-4.